

ภัยคุกคามครั้งแรกปี 2551 ระบบไอที ถูกระงับโจมตีบ้าง

ผ่านพ้นไปแล้วกับช่วง 6 เดือนแรกของปี 2551 ในแวดวงการใช้ไอที ก็มักจะมีการสรุปภาพรวมของธุรกิจ และอุตสาหกรรม เช่นเดียวกับวงการซีเคียวริตี้ ก็จะมีการสรุปภาพรวมของภัยคุกคาม และเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากกลุ่มผู้ไม่ประสงค์ดี เพื่อหวังในทรัพย์สินจากการล่อลวง หรือ ทำเว็บไซต์หลอกเก็บข้อมูลส่วนบุคคล หรือ การโจมตีระบบคอมพิวเตอร์ด้วยมัลแวร์ชั้นสูง เพื่อสร้างเครือข่ายบอตเน็ต หรือ กองทัพคอมพิวเตอร์ซอมบี้ เพื่อแสกเกอร์จะได้นำไปใช้เป็นเครื่องมือโจมตีเว็บไซต์อื่นๆ เป็นต้น ดังนั้น เราทุกคนจึงควรรู้ว่าที่ผ่านมา เกิดอะไรขึ้น อันจะช่วยให้ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตสามารถรับมือกับภัยคุกคามต่างๆ ได้

นายกศักดิ์ ก่อตระกูล ที่ปรึกษาด้านเทคนิค บริษัท เทรนต์ ไมโคร (ประเทศไทย) จำกัด เล่าถึงรายงานสรุปภัยคุกคามข้อมูลช่วง 6 เดือนแรก และการคาดการณ์ภัยคุกคามช่วงครึ่งหลังของปี 2551 ว่า ขณะนี้ บรรดาอาชญากรไซเบอร์ไม่เพียงแต่ใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ ในการเพิ่มประสิทธิภาพในการก่ออาชญากรรมมากขึ้นเท่านั้น แต่ยังสร้างรูปแบบใหม่ของเทคนิควิศวกรรมทางด้านสังคมเพื่อหลอกล่อให้ผู้ใช้บริโภค และองค์กรธุรกิจเข้ามาติดกับดักอย่างชาญฉลาด โดยจากการตรวจสอบในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมา พบการเพิ่มขึ้นของภัยคุกคามบนเว็บ ในขณะที่แอดแวร์ และสปายแวร์ที่สร้างโดยใช้เทคนิคที่ล้ำสมัย และไม่สามารถหลุดรอดการตรวจจับของโซลูชันรักษาความปลอดภัยระดับสูงได้นั้นกลับมีจำนวนลดลงอย่างต่อเนื่อง

ที่ปรึกษาด้านเทคนิค บริษัท เทรนต์ ไมโคร อธิบายว่า ขณะที่เทคนิควิศวกรรมด้านสังคม เช่น **ฟิชซิงลวงของไนจีเรีย (Nigerian scam)** ที่ในเนื้อหาของอีเมลกล่าวถึงเจ้าชายแห่งประเทศไนจีเรียกำลังเดือดร้อนให้คนที่ได้รับอีเมลนี้โอนเงินไปให้ และถ้าได้ขึ้นครองราชย์เมื่อใดจะมีการตอบแทนด้วยเงินจำนวนมหาศาล และการหลอกลวงของนักโทษชาวสเปน มีการใช้งานในลักษณะนี้มาหลายสิบปีแล้ว และอาชญากรต่างๆ ยังคงฟื้นฟูและปรับรูปแบบมาตรฐานของกลโกงนี้ให้ทันสมัยอยู่เสมอ ไม่ว่าแนวโน้มที่ปรากฏจะเป็นเช่นไร แต่เครื่องมือและเทคโนโลยีที่ใช้สร้างระบบโต้ตอบ ของโซเชียลเครือข่ายทางสังคมยอดนิยม กำลังจะกลายเป็นกับดักสำคัญของการก่ออาชญากรรม

นายกศักดิ์ อธิบายต่อว่า ในช่วงเดือนมี.ค.ที่ผ่านมา บริษัท เทรนต์ ไมโคร พบว่าชุดเครื่องมือฟิชซิงกว่า 400 ชุด ถูกออกแบบมาเพื่อสร้างเว็บไซต์ฟิชซิงที่มี

เป้าหมายไปยังเว็บไซต์ Web 2.0 ชำนาญ หรือเครือข่ายทางสังคม บริการแชทวีดีโอ และ VoIP ผู้ให้บริการอีเมลฟรี เว็บไซต์ธนาคาร และอีเมลเชิงพาณิชย์ โดยเมื่อไม่นานมานี้ รูปแบบใหม่ของฟิชซิง นำเสนอในรูปแบบการเตือนให้เหยื่อระวังเกี่ยวกับอีเมลฟิชซิง ที่เป็นวิธีที่ทำให้อีเมลฉบับนั้นดูน่าเชื่อถือ จากนั้นก็จะหลอกล่อให้เหยื่อคลิกลิงค์ ที่จะนำไปสู่เว็บไซต์อันตรายต่อไป

ที่ปรึกษาด้านเทคนิค บงเทรนต์ ไมโครฯ เล่าเสริมว่า ขณะที่ เหล่าบรรดาสมเมอรัยยังนำเทคนิคเก่าๆ มาใช้ซ้ำ เมื่อเดือน ก.พ.ปีนี้ได้ตรวจสอบพบฟิชซิงเสีย (หรือเรียกว่า "วิซซิง" (vishing)) ข้อความที่ปรากฏเชิญชวนจะมีลิงค์ที่นำไปสู่เพจเป้าหมายที่ดูไม่ผิดปกติ และในเพจนั้นได้แอบใส่หมายเลขโทรศัพท์ลวงเอาไว้ เพื่อให้ผู้รับทำการโทรไปเปิดใช้งานบัญชีของตนเองอีกครั้ง เมื่อหลงเชื่ออีเมลที่แจ้งไปว่าบัญชีของเหยื่อ "ใช้การไม่ได้" และหลังจากที่เหยื่อโทรไปยังหมายเลขโทรศัพท์นั้นแล้ว ก็จะถูกถามหมายเลขบัญชีธนาคาร และรหัสผ่าน (PIN) โดยจะเป็นการเปิดเผยข้อมูลบัญชีธนาคารของตัวเอง ให้กับเหล่าฟิชเชอร์โดยไม่รู้ตัว

นายกศักดิ์ อธิบายอีกว่า หัวไปสายพันธุ์ต่างๆ ของมัลแวร์จะเป็นภัยคุกคามในรูปแบบที่แยกกันต่างหาก แต่ขณะนี้ ภัยคุกคามบนเว็บได้ผสมผสานประกอบซอฟต์แวร์ร้ายกาจ อันหลากหลายรวมมาเป็นโมเดลทางธุรกิจของภัยคุกคามทางเว็บในรูปแบบเดียว เช่น อาชญากรไซเบอร์ส่งสแปม ที่มีลิงค์ฝังมาในอีเมล (URL ลวง) หรือมีข้อความชวนมาให้เหยื่อ เมื่อเหยื่อคลิกลิงค์จะถูกส่งไปยังเว็บไซต์ ที่จะดาวน์โหลดโทรจัน ลงในคอมพิวเตอร์ของเหยื่อโดยอัตโนมัติ จากนั้น โทรจันจะดาวน์โหลดสปายแวร์ เพื่อตรวจจับข้อมูลสำคัญ เช่น หมายเลขบัญชีธนาคาร แม้ว่าจะดูเหมือนว่าเป็นแค่เหตุการณ์เดียว แต่ภัยคุกคามลูกผสมในลักษณะนี้กำลังสร้างความยุ่งยาก และเป็นอันตรายต่อผู้ใช้มากขึ้นด้วยการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ

ที่ปรึกษาด้านเทคนิค บริษัท เทรนต์ ไมโครฯ กล่าวเพิ่มเติมว่า **เทคนิค Fast-flux** เป็นอีกหนึ่งตัวอย่างของอาชญากรที่ใช้การพัฒนาเทคโนโลยีไปในทางที่ผิด โดยเทคนิค Fast-flux เป็นกลไกสลับ DNS (domain-name-server) ที่รวมเครือข่ายเพียร์ทูเพียร์ การใช้คำสั่ง และการควบคุมแบบกระจาย การใช้ โหลด บาลานซ์ซิง บนเว็บไซต์ และการเปลี่ยนเส้นทางพร็อกซี เพื่อทำให้เว็บไซต์ที่แจกจ่ายฟิชซิงยากต่อการถูกตรวจพบ โดย Fast-flux จะช่วยให้เว็บไซต์ฟิชซิงสามารถมีอายุที่ยาวนานขึ้น เพื่อจะได้หลอกล่อเหยื่อได้มากขึ้น เช่น นักวิจัยมัลแวร์ต้องประสบปัญหาในการระบุโดเมนของ Storm วายร้าย เพราะอาชญากรใช้เทคนิค Fast-flux ที่สามารถหลบเลี่ยงการตรวจจับได้

นายกศักดิ์ กล่าวถึงรายงานฯ ว่า เทรนต์ ไมโครพบการเพิ่มอย่างมาก ของภัยคุกคามบนเว็บในช่วงครึ่งแรกของปีนี้ โดยภัยคุกคามบนเว็บเกิดขึ้นสูงสุดในเดือน มี.ค.ที่ผ่านมาที่ระดับ 50 ล้านครั้งจากที่มีอยู่ประมาณ 15 ล้านครั้ง เมื่อเดือน ธ.ค. 2550 ขณะที่แอดแวร์ แทรกแวร์ คีย์ล็อกเกอร์ และฟรีโหนดเดอรัลกลับมีจำนวนลดลง โดยเมื่อเดือน มี.ค.ปีที่แล้วพบว่าฟิชซิงประมาณ 45% ติดแอดแวร์ เมื่อเทียบกับเดือน เม.ย.2551 มีฟิชซิงเพียง 35% เท่านั้นที่มีการติดเชื้อ

ต่อต้านหลัง

ขณะที่รายงานเมื่อเดือน พ.ค.ปีก่อนพบว่า พีซีประมาณ 20% ติดเชื้อแร็กแวร์ และจำนวนดังกล่าวลดลงเหลือไม่ถึง 5% ในเดือน เม.ย.ปีนี้นอกจากนี้คีย์ล็อกเกอร์ก็มีจำนวนน้อยลงด้วย และยังคงลดลงอย่างต่อเนื่องโดยมีจำนวนไม่ถึง 5% ของพีซีที่ติดเชื้อ (จากเดิมมีมากกว่า 5% เมื่อเดือนกันยายน 2550) นี่เป็นตัวอย่างที่ดีที่จะได้ทราบว่าการใช้เบอร์กำลังพัฒนาไปในทิศทางใด คนกลุ่มนี้กำลังก้าวจากภัยคุกคามที่ใช้เทคโนโลยีเก่าหรือไม่มีประสิทธิภาพหันไปใช้ภัยคุกคามที่สร้างผลกำไรที่นำมาซึ่งรายได้ที่มากขึ้น

ด้าน **นายณพชัย ตั้งไตรธรรม** ที่ปรึกษาทางเทคนิค บริษัท ไซแมนเทค คอร์ปอเรชั่น กล่าวว่า จำนวนสแปมเมลในเดือน ก.ค.2551 ยังขยับตัวอยู่ระดับ 80% ที่ถือว่าคงที่ แต่ถ้าย้อนกลับไปดูเมื่อปี 2549 ที่ผ่านมามีจำนวนอีเมลขยะขยับตัวสูงขึ้นเรื่อยๆ โดยเหล่าบรรดาสแปมเมอร์เปลี่ยนรูปแบบการโจมตี และวิธีล่อลวงแบบใหม่ จากผลสำรวจของไซแมนเทคพบว่า สแปมเมลประเภทการขโมยอีเมลส่วนตัว เพื่อส่งอีเมลหลอกลวง และ อีเมลขยะประเภทภัยพิบัติจากแผ่นดินไหวในประเทศจีน หรือ สแปมบอทเพื่อล่าอีเมลแอดเดรส และส่งสแปมเมลสู่ผู้อื่นนั้นมีจำนวนมากในช่วงเดือนที่ผ่านมา ถ้าเหยื่อหลงเชื่อและตกหลุมพราง เว็บหลอกเหล่านี้ก็จะเก็บข้อมูลส่วนตัว และนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการฉ้อฉลต่อไป

การขโมยอีเมลส่วนตัวเพื่อส่งอีเมลล่อลวง ที่เหล่าบรรดาสแปมเมอร์สร้างกลลวงโดยการขโมยบัญชีรายชื่ออีเมลส่วนตัว และข้อความหลอกลวงสู่บัญชีรายชื่อผู้ที่เรารู้จักดี ที่อาจเป็นเพื่อน หรือเพื่อนร่วมงาน โดยข้อความในจดหมายนั้นส่วนมาก จะเป็นข้อความขอช่วยเหลือเรื่องการเงิน เจ้าของอีเมลจะไม่สามารถล่วงรู้ถึงกลลวงนี้ หากเหยื่อตกหลุมพรางก็จะเก็บข้อมูลส่วนตัว และข้อมูลทางการเงิน และนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการฉ้อฉลต่อไป

เหล่าบรรดาสแปมเมอร์ใช้เทคนิคที่เรียบง่ายในการเก็บเกี่ยวจากอีเมล เหล่าสแปมเมอร์ใช้กลยุทธ์หลากหลาย ในการเก็บรายชื่ออีเมลเพื่อล่อลวงผู้รับ เช่น การใช้สแปมบอทเพื่อเก็บเกี่ยวรายชื่ออีเมลของบุคคลตามเว็บไซต์ต่างๆ หรือ การโจมตีอีเมลเซิร์ฟเวอร์ที่เก็บอีเมลแอดเดรส และเหล่าสแปมเมอร์จะเก็บอีเมลที่ไม่ติดกลับ หรือ การซื้ออีเมลแอดเดรสจากเหล่าบรรดาสแปมเมอร์รายอื่นๆ โดยจะนำอีเมลแอดเดรสนำไปใช้ประโยชน์ในการฉ้อฉลต่อไป

อีเมลขยะประเภทการออกเดทสำหรับผู้ใหญ่ สแปมเมลประเภทการออกเดทสำหรับผู้ใหญ่ ที่ในอดีตจะส่งยูอาร์แอล เพื่อมาประชาสัมพันธ์เว็บไซต์ของการออกเดทสำหรับผู้ใหญ่ แต่เมื่อเร็วๆนี้ ไซแมนเทคได้สำรวจพบว่าอีเมลขยะประเภทการออกเดทสำหรับผู้ใหญ่ จะส่งข้อความเชิญชวนมา เพื่อให้ผู้รับค้นหาเว็บไซต์ในอินเทอร์เน็ตแทนการส่งยูอาร์แอลไปให้

อีเมลขยะประเภทภัยพิบัติจากแผ่นดินไหวในประเทศจีนถูกใช้เพื่อแพร่ไวรัส จากรายงานของไซแมนเทคพบการโจมตีจากสแปมเมล ประเภทภัยพิบัติจากแผ่นดินไหวในประเทศจีน ใช้เพื่อแพร่ไวรัส โดยหัวข้อที่ใช้ในการแพร่กระจายของอีเมลคล้ายกับพาดหัวข่าว โดยหัวข้อในอีเมลจะบอกเกี่ยวกับภัยคุกคามของมหกรรมกีฬาโอลิมปิก เนื่องจากภัยพิบัติแผ่นดินไหว หากเหยื่อสนใจและเปิดอ่านก็จะแพร่ไวรัส ที่มีชื่อว่า Trojan.Peacomm.D

กลโกงลือตเดอรีโอลิมปิกปรากฏเพื่อการฉ้อฉล จากรายงานสถานการณ์ของอีเมลขยะประจำเดือน มิ.ย.2551 ที่ผ่านมาไซแมนเทคสำรวจพบสแปมเมลประเภทลือตเดอรีการถูกรางวัลล็อตเตอรี่ จากมหกรรมกีฬาโอลิมปิกที่ปักกิ่ง ที่เหยื่อจะได้รับอีเมลถูกรางวัลจากล็อตเตอรี่ของมหกรรมกีฬาโอลิมปิก ที่ปักกิ่ง และมีข้อปฏิบัติในการรับรางวัล โดยหากเหยื่อตกหลุมพรางก็จะเก็บข้อมูลส่วนตัว และข้อมูลทางการเงิน และนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการฉ้อฉลต่อไป

อีเมลขยะมุ่งโจมตีตลาดมือถือในญี่ปุ่น สแปมเมลที่มุ่งโจมตีในมือถือไม่ใช่เรื่องใหม่ แต่การส่งอีเมลผ่านมือถือถือเป็นสิ่งที่ยอมรับในหลายประเทศ โดยเฉพาะประเทศญี่ปุ่น โดยคงไม่แปลกที่ผู้ใช้มือถือจะตกเป็นกลุ่มเป้าหมายของการโจมตีจากเหล่าบรรดาสแปมเมอร์ โดยสแปมประเภทเสนอขายผลิตภัณฑ์ไปป์เปลี่น หรือเสนอบริการออกเดทสำหรับผู้ใหญ่ โดยประเภทของการโจมตีสแปมบนมือถือก็คล้ายกับสแปมเมลประเภทอื่นๆ และมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อยๆ

อีเมลขยะประเภทรายงานข่าวกิจกรรมปลอมเพื่อล่อใจเหยื่อ อุปกรณ์ตรวจจับสแปมเมลมีความซับซ้อนมากขึ้น แต่เหล่าบรรดาสแปมเมอร์ก็พัฒนาฝีมือในการโจมตีมากขึ้นเช่นกัน และเหล่าสแปมเมอร์ก็หันกลับมาใช้การโจมตีแบบเก่า โดยการส่งสแปมเมลที่มีการพาดหัวหลอกลวงเพื่อดึงดูดเหยื่อ และเชิญชวนให้เปิดอ่านสแปมเมล เช่น พาดหัวข่าวเรื่อง "ล่าสุด! โอบามาประกาศยุติการลงแข่งขันตำแหน่งประธานาธิบดีฯ" เหยื่อที่หลงกลก็จะเข้าไปดูตามลิงค์ที่ปรากฏในอีเมล จากนั้นแฮคเกอร์ก็จะเก็บข้อมูลส่วนตัว และนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการฉ้อฉลต่อไป

ทั้งหมดที่น่าเสนอนี้ แม้จะดูเหมือนภัยคุกคามมีการพัฒนาเทคโนโลยี หรือกระบวนการต่างๆ และเจาะกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลายมากขึ้น แต่สุดท้ายแล้วแนวคิด หรือ หลักในการโจมตีล่อลวง ก็ยังคงเป็นมุขโบราณที่มีมานานแล้ว และมุ่งหวังไปที่ข้อมูล และทรัพย์สินของเหยื่อเป็นสำคัญ ไม่ต่างจากการก่ออาชญากรรม ฉกชิงวิ่งราว หรือ ลักขโมยแต่อย่างใด สิ่งที่สำคัญ คือ เมื่อเกิดเหตุการณ์ขึ้นมา หรือ มีการแจ้งเตือนผู้ใช้งานต้นตัว และสนใจมากแค่ไหน เพราะสิ่งที่จะช่วยได้มากที่สุด คือ การรู้เท่าทัน และมีความระมัดระวังไม่ตกเป็นเหยื่อ เพราะโจรยอมเปลี่ยนวิธีการทำงานเสมอ แต่สิ่งที่ไม่เคยเปลี่ยนแปลงนั้นคือ การมุ่งหวังทรัพย์สิน และข้อมูลจากเหยื่อนั่นเอง...

จลดิศ รัตนคำแปง